Lietas Nr. 11320041513
Lietas arhīva Nr. K25-0100-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Preiļos 2014.gada 23.septembrī

Preiļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja A.Stikāne,
ar sekretāri A.Vilcāni, tulci V.Sunepu,
piedaloties prokuroram Z.Pastaram,
zvērinātai advokātei A.Sevastjanovai
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu
/pers. B/ personas kods /personas kods/, apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.
Novērtējusi lietā gūtos pierādījumus, tiesa

k o n s t a t ē j a

/pers. B/, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam tika nodarīts smags miesas bojājums.

2013.gada 11.oktobrī laika posmā no pulksten 19.20 līdz pulksten 20.25, /pers. B/, vadot transportlīdzekli- automašīnu Chrysler Grand Voyager reģistrācijas numurs /TL numurs/ apdzīvotā vietā- Preiļu novada Pelēču pagasta /Nosaukums A/ pa Liepu ielu virzienā no Pelēču veikala uz Skolas ielu, pārkāpa 2004.gada 29.jūnija Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" 3.punktā teikto, ka transportlīdzekļu braukšana Latvijā ir noteikta pa ceļa labo pusi, 10.punktā teikto, ka ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, 2004.gada 29.jūnija Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" 38.4.punktā teikto, ka transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums darīt visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, it sevišķi mazāk aizsargātie (gājēji un velosipēdu vadītāji), kā arī 114.punktā teikto, ka apdzīvotās vietās visu transportlīdzekļu braukšanas ātrums nedrīkst pārsniegt 50 km/h, un proti: vadot iepriekš minēto transportlīdzekli apdzīvotā vietā ar ātrumu ne mazāk kā 56 km/h, /pers. B/, radot satiksmei bīstamu situāciju, no savas braukšanas joslas ceļa labajā pusē iebrauca ceļa kreisajā pusē, tas ir, pretējā braukšanas joslā, pa kuras kreiso malu (skatoties /pers. B/ braukšanas virzienā), pretī /pers. B/ braukšanas virzienam, gāja /pers. C/, kā rezultātā netālu no mājas /adrese/ notika ceļu satiksmes negadījums, jo /pers. B/ vadītais transportlīdzeklis, braucot pa ceļa kreiso pusi, uzbrauca pretī ejošajai gājējai /pers. C/.

/pers. B/ vadītā transportlīdzekļa uzbraukuma rezultātā /pers. C/ tika nodarīti miesas bojājumi: sejas sasitums ar nobrāzumu, asinsizplūdumiem sejas mīkstajos audos, brūcēm, daudzu sejas skeleta kaulu un pieres kaula lūzumiem, asinsizplūdumiem zem mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem un galvas smadzeņu sasitumu; ķermeņa apvidus sasitums ar nobrāzumiem, kas pēc sava rakstura kopumā pieskaitāmi smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai.

Tādā veidā /pers. B/, vadot transportlīdzekli, neievēroja 2004.gada 29.jūnija Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" 34.punktā teikto, ka transportlīdzekļa vadītājam, braucot pa ceļiem, kā arī pa citām vietām, kurās iespējama transportlīdzekļu braukšana, jāievēro šo noteikumu un citu ceļu satiksmi reglamentējošo normatīvo aktu prasības un pārkāpa iepriekš minētās 2004.gada 29.jūnija Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" prasības, kā rezultātā notika ceļu satiksmes negadījums, kura rezultātā gājējai /pers. C/ tika nodarīts smags miesas bojājums.

Tādā veidā /pers. B/ ar savām darbībām izdarīja smagu noziegumu, atbildība, par kura izdarīšanu, ir paredzēta Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. B/ noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā, savu vainu atzina pilnīgi un pieteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu par celto apsūdzību, kam piekrita prokurors, cietušās pārstāve /pers. D/ un apsūdzētā aizstāve A.Sevastjanova un, tā kā lietas materiālu pārbaudes rezultātā tiesa ir guvusi pārliecību, ka tie apstiprina apsūdzētā /pers. B/ vainu, un tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu un noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju, tāpēc tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, bet tā kā apsūdzētais cietušās /pers. C/ pieteikto gan materiālo, gan morālo kaitējuma kompensāciju atzina tikai daļēji, tad veikt pierādījumu pārbaudi par kaitējuma kompensāciju apmēru.

Apsūdzētā /pers. B/ vaina izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā, ir pierādīta ar lietā esošajiem pierādījumiem, un tāpēc saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešami.

Nosakot soda veidu apsūdzētajam /pers. B/, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību.

Nosakot soda mēru apsūdzētajam /pers. B/, tiesa ņem vērā, viņa atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Apsūdzētā /pers. B/ personību raksturojošie dati- agrāk sodīts divas reizes, pēdējo reizi sodīts 2002.gada 17.jūlijā Preiļu rajona tiesā par Krimināllikuma 233.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu, sodāmība dzēsta, ir saukts pie administratīvās atbildības, pensionārs, 3. grupas invalīds, saņem pensiju 170 *euro* mēnesī.

Saskaņā ar Valsts probācijas dienesta Preiļu teritoriālās struktūrvienības izvērtēšanas ziņojumu redzams, ka /pers. B/ likumpārkāpumus veicinošie apstākļi ir neprasme izvērtēt radušos situāciju un paredzēt sekas, kritiskās domāšanas trūkums, paļaušanās uz seku neiestāšanos, pozitīvs resurss viņam ir stabila dzīvesvieta un līdzcilvēku emocionāls atbalsts. Ja /pers. B/ tiks piemērota nosacīta brīvības atņemšana, tad būtu ieteicams noteikt pienākumu- piedalīties probācijas programmās. Piemērojot kriminālsodu- piespiedu darbs /pers. B/ sniegtu konkrētu labumu sabiedrībai. Naudas soda izpilde /pers. B/ būtu apgrūtinoša, jo stabils ikmēneša ienākums ir invaliditātes pensija, kas tikai ir pietiekoša pamatvajadzību apmierināšanai un naudas soda samaksai par administratīvajiem pārkāpumiem

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu kā atbildību mīkstinošu apstākli tiesa /pers. B/ atzīst savas vainas pilnīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu tiesa /pers. B/ atbildību pastiprinošus apstākļus nekonstatē.

Ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, ka izdarīts smags noziegums, kas ir noziedzīgs nodarījums pret satiksmes drošību, viņa atbildību mīkstinošo apstākli un, ka nav viņa atbildību pastiprinošo apstākļu, ka viņš sadarbojās ar kriminālprocesa veikšanai pilnvarotajām amatpersonām vienkāršākā procesa veida izvēlē, tas ir, neveicot pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, un, lai saskaņā ar Krimināllikuma 35.pantu sasniegtu soda mērķi- aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt,

lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, tiesa atzīst, ka apsūdzētais /pers. B/ ir sodāms ar nosacītu brīvības atņemšanas sodu, nosakot pārbaudes laiku un, uzliekot šajā pārbaudes laikā vairākus pienākumus- nemainīt dzīves vietu bez Valsts probācijas dienesta piekrišanas, piedalīties probācijas programmās saskaņā ar Valsts probācijas dienesta norādījumiem, jo tiesa ir guvusi pārliecību, ka sodu neizciešot, bet apsūdzētajam /pers. B/ piedaloties probācijas programmās un pildot šos tiesas uzliktos pienākumus un citus pienākumus, kas viņam jāpilda saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 155.pantu, un arī Valsts probācijas dienestam regulāri veicot viņa uzvedības kontroli noteiktajā pārbaudes laikā, viņš labosies un turpmāk neizdarīs likuma pārkāpumus.

Cita soda veida noteikšanai /pers. B/ tiesa nesaskata pamatu, jo naudas soda samaksāšana apsūdzētajam būtu apgrūtinoša, jo viņam nav pietiekošu ienākumu, piespiedu darbu viņš nevar veikt veselības stāvokļa dēļ, jo viņš ir 3.grupas invalīds.

Cietusī/pers. C/ ir pieteikusi materiālo kaitējuma kompensāciju 1168,57 *euro* par ārstēšanās izdevumiem un 50 000 *euro* morālo kaitējuma kompensāciju.

Tiesas sēdē cietušās pārstāve /pers. D/ pieteiktās kaitējuma kompensācijas uzturēja un par morālo kaitējumu liecināja, ka viņas māte ir guvusi smagu traumu, divas nedēļas viņa vispār bija bezsamaņā, viņai ir zudusi atmiņa traumas rezultātā, pusgadu viņa nepazina savus bērnus, viņai ir grūtības iejusties sabiedrībā, un arī pašlaik viņa ir ārstu uzraudzībā.

Apsūdzētais tiesas sēdē atzina materiālo kaitējuma kompensāciju, bet neatzina morālo kaitējuma kompensāciju.

Tiesa secina, ka cietušajai ir nodarīts morālais kaitējums, jo saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 1635.panta trešo daļu, ja neatļauta darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Tātad, cietušajai ir tiesības uz morālā kaitējuma atlīdzību.

Cietušajai ir tiesības arī uz materiālā kaitējuma atlīdzību sakarā ar ārstēšanās izdevumiem.

Tiesa atzīst, ka cietušās /pers. C/ pieteiktās materiālās un morālās kaitējuma kompensācijas nav nosakāmas šajā kriminālprocesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353.panta otro daļu, dodot iespēju cietušajai šīs kaitējuma kompensācijas risināt civiltiesiskā kārtībā.

Kā apstiprināja tiesas sēdē cietušās pārstāve, tad cietusī ir iesniegusi apdrošināšanas kompānijai pieteikumu par kompensāciju izmaksu, pievienojot izdevumus apliecinošo dokumentu oriģinālus, pieteikums ir pieņemts, bet izmaksas nav veiktas, jo apdrošināšanas kompānija gaida tiesas spriedumu, tāpēc nav zināms, kādas atlīdzības summas cietusī saņems no apdrošinātāja.

Tiesa ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas apkopojumu „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju krimināļprocesā 2010/2011", kur noteikts, ka „kaitējuma kompensācijas saņemšanas kārtības regulējums cietušajiem, kas par tādiem atzīti Krimināllikuma 260.pantā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, būtiski atšķiras no vispārējās kārtības, kāda noteikta Kriminālprocesa likuma 26.nodaļā, jo, kā skaidrojis Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments 2009.gada 16.jūnija lēmumā lietā Nr. SKK-307/09, šajos gadījumos kaitējuma kompensācijas veidu, apmēru un saņemšanas kārtību bez Kriminālprocesa likuma 26.nodaļā ietvertajām normām, Civillikuma 1635.panta, regulē arī speciālais likums un tam atbilstoši Ministru kabineta noteikumi.

2004.gada 7.aprīļa Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 19.pantā ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie zaudējumi iedalīti materiālos un nemateriālos zaudējumos, šā panta otrajā daļā skaidrojot, ka nemateriālie zaudējumi ir zaudējumi, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar: 1) cietušās personas fizisku traumu; 2) cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti; 3) apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi; 4) apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti.

Apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem nosaka Ministru kabineta 2005.gada 17.maija noteikumi Nr.331 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem".

Jautājums par Ceļu satiksmes likuma vai citu ceļu satiksmes drošību reglamentējošu aktu pārkāpumu rezultātā nodarītā zaudējuma atlīdzināšanu reglamentēts arī Ceļu satiksmes likuma 44.pantā.

Atbilstoši Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 15.panta otrajai daļai, cietušie ir tiesīgi prasīt no vainīgās personas tikai tos zaudējumus, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar šo likumu, vai kuri pārsniedz noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. Tātad, ja ir iestājies apdrošināšanas gadījums un konkrētā kaitējuma apmērs iekļaujas apdrošinātāja atbildības limitos, tad to atlīdzina apdrošinātājs, nevis apsūdzētais, kura civiltiesiskā atbildība bija apdrošināta.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 15.panta pirmās daļas 1.punktu, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurs apdrošinājis zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību vai Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu: personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai līdz 5 000 0000 *euro* katrai cietušajai personai. Kā redzams, tad Latvijas Republikas Ministru kabineta 2005.gada 17.maija noteikumos Nr.331 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem" noteiktais izmaksājamās kompensācijas limits ierobežo cietušās personas tiesības saņemt atbilstīgu atlīdzinājumu no apdrošinātāja, kas apdrošinājis transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesisko atbildību. Lai pārbaudītu piemērojamo Ministru kabineta noteikumu atbilstību augstāka juridiskā spēka normām, ir iesniegti pieteikumi Latvijas Republikas Satversmes tiesā, kur šīs lietas vēl nav izskatītas.

Ņemot vērā, ka Satversmes tiesas nolēmums šajā jautājumā vēl nav pasludināts, nav iespējams izlemt cietušās /pers. C/ pieteikto kaitējuma kompensāciju par nemantiskā kaitējuma kompensācijas piedziņu, jo ir pamats šaubīties par Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumos Nr.331 noteikto atlīdzības apmēru atbilstību Latvijas Republikas Satversmei un Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 15.panta pirmās daļas 1.punktam daļā par nemantiskā kaitējuma kompensācijas piedziņu, jo tiesām, nosakot kompensāciju auto satiksmes negadījumu lietās, obligāti ir jāņem vērā apdrošināšanas atlīdzības maksimālais apmērs.

Ņemot vērā teikto, tiesa cietušajai /pers. C/ nenosaka ne materiālo, ne morālo kaitējuma kompensāciju.

Drošības līdzeklis /pers. B/ līdz spiedumu stāšanās likumīgā spēkā nav piemērojams.

Nodrošinājuma valsts aģentūra ir iesniegusi iesniegumu par procesuālo izdevumu piedziņu un ir pievienots Nodrošinājuma valsts aģentūras Izdevumu aprēķins Nr.714-KL-2014, no kura redzams, ka sakarā automašīnas Chrysler Grand Voyager ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/ glabāšanu, ir radušies izdevumi 633,33 *euro* .

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 5.punktu un 368.panta pirmo daļu šie procesuālie izdevumi ir piedzenami no apsūdzētā /pers. B/.

Pamatojoties uz teikto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527., 528., 529., 530.pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. B/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā, un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem. Brīvības atņemšanas sodu /pers. B/ neizpildīt, ja viņš noteiktajā pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību, un izpildīs tiesas uzliktos un krimināLsodu izpildi reglamentējošā likumā noteiktos pienākumus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu šo brīvības atņemšanas sodu /pers. B/ noteikt nosacīti, nosakot viņam pārbaudes laiku uz 2 (diviem) gadiem un 6 (sešiem) mēnešiem un uzlikt viņam sekojošus pienākumus:

1) nemainīt dzīves vietu bez Valsts probācijas dienesta piekrišanas,

2) piedalīties probācijas programmās saskaņā ar Valsts probācijas dienesta norādījumiem.

Drošības līdzekli /pers. B/ neizraudzīties.

Nenoteikt cietušajai /pers. C/ pieteikto materiālo kaitējuma kompensāciju un morālo kaitējuma kompensāciju.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, procesuālos izdevumus par automašīnas glabāšanu 633,33 *euro* (seši simti trīsdesmit trīs euro un trīsdesmit trīs centi*)* valsts labā, nosakot 30 dienu termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu nomaksai no nolēmuma spēkā stāšanās dienas, maksājuma apliecinošu dokumentu iesniedzot Preiļu rajona tiesā. Procesuālie izdevumi ieskaitāmi Valsts kasē, Nodrošinājuma valsts aģentūras, reģistrācijas Nr.90009112024, kontā LV86TREL2140651020000, norādot krimināllietas numuru un Nodrošinājuma valsts aģentūras lietas numuru Nr.KL-4178 un EKK 21499.

Pilna sprieduma pieejamības datums Preiļu rajona tiesas kancelejā ir 2014.gada 8.oktobrī.

Spriedumu var pārsūdzēt daļā par piespriesto sodu, par kaitējuma kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai 10 dienu laikā, sūdzību vai protestu iesniedzot Preiļu rajona tiesā.

Preiļu rajona tiesas tiesnese A.Stikāne